

Ole Lukøje.

I hele Verden er der ingen, der kan saa mange Historier, som Ole Lukøje! — han kan rigtignok fortælle!

Saadan ud paa Aftenen, naar Børn sidde nok saa net ved Bordet eller paa deres Skammel, kommer Ole Lukøje; han kommer saa stille op ad Trappen, for han gaar paa Hosesokker, han lukker ganske sagte Døren op, og fut! saa sprøjter han Børnene sød Mælk ind i Øjnene, saa fint, saa fint, men dog altid nok til, at de ikke kunne holde Øjnene aabne, og derfor ikke se ham; han lister sig lige bag ved, blæser dem sagte i Nakken, og saa blive de tunge i Hovedet, o ja! men det gør ikke ondt, for Ole Lukøje mener det just godt med Børnene; han vil bare have, at de skulle være rolige, og det ere de bedst, naar man faar dem i Seng; de skulle være stille, for at han kan fortælle dem Historier. —

Naar Børnene nu sove, sætter Ole Lukøje sig paa Sengen; han er godt klædt paa, hans Frakke er af Silketøj, men det er ikke muligt at sige, hvad Kulør den har, for den skinner grøn, rød og blaa, alt ligesom han drejer sig; under hver Arm holder han en Paraply, een med Billeder paa, og

den sætter han over de gode Børn, og saa drømme de hele Natten de dejligste Historier, og een Paraply har han, hvor der slet intet er paa, og den sætter han over de uartige Børn, saa sove de saa tosset og har om Morgenen, naar de vaagne, ikke drømt det allermindste.

Nu skulle vi høre, hvorledes Ole Lukøje i en hel Uge kom hver Aften til en lille Dreng, som hed Hjalmar, og hvad han fortalte ham! Det er hele syv Historier, for der er syv Dage i en Uge.

Mandag.

»Hør nu engang!« sagde Ole Lukøje om Aftenen, da han havde faaet Hjalmar i Seng, »nu skal jeg pynte op!« og saa bleve alle Blomsterne i Urtepotterne til store Træer, der strakte deres lange Grene hen under Loftet og langs med Væggen, saa hele Stuen saa ud som det dejligste Lysthus, og alle Grenene vare fulde af Blomster, og hver Blomst var smukkere end en Rose, lugtede saa dejlig, og vilde man spise den, var den sødere end Syltetøj. Frugterne glinsede ligesom Guld, og saa var der Boller, der revnede af Rosiner, det var mageløst! men i det samme begyndte det at jamre sig saa forskrækkeligt henne i Bordskuffen, hvor Hjalmars Skolebøger laa.

»Hvad er nu det!« sagde Ole Lukøje og gik hen til Bordet og fik Skuffen op. Det var Tavlen, som det knugede og trykkede i, for der var kommet et galt Tal i Regnestykket, saa det var færdigt at falde fra hinanden; Griffelen hoppede og sprang i sit Sejlgarnsbaand, ligesom den kunde være en lille Hund, den vilde hjælpe paa Regnestykket, men den kunde ikke! — Og saa var det Hjalmars Skrivebog, som det jamrede sig indeni, oh, det var ordentligt fælt at høre! langs ned paa hvert Blad stod alle de store Bogstaver, hvert

med et lille ved Siden, en hel Række ned ad, det var saadan en Forskrift, og ved den igen stod nogle Bogstaver, der troede, de saa ud ligesom den, for dem havde Hjalmar skrevet, de laa næsten, ligesom om de vare faldne over Blyantsstregen, hvilken de skulde staa paa.

»Se, saaledes skulle I holde eder!« sagde Forskriften, »se, saaledes til Siden, med et rask Sving!«

»Oh, vi ville gerne,« sagde Hjalmars Bogstaver, »men vi kunne ikke, vi ere saa daarlige!«

»Saa skal I have Kinderpulver!« sagde Ole Lukøje.

»O nej!« raabte de, og saa stod de saa ranke, at det var en Lyst.

»Ja, nu faa vi ikke fortalt Historier!« sagde Ole Lukøje, »nu maa jeg eksercere dem! een to! een to!« og saa eksercerede han Bogstaverne, og de stod saa ranke og saa sunde, som nogen Forskrift kunde staa; men da Ole Lukøje gik, og Hjalmar om Morgenen saa til dem, saa vare de lige saa elendige som før.

Tirsdag.

Saa snart Hjalmar var i Seng, rørte Ole Lukøje med sin lille Troldsprøjte ved alle Møblerne i Stuen, og straks begyndte de at snakke, og alle sammen snakkede de om sig selv, undtagen Spyttebakken, der stod tavs og ærgrede sig over, at de kunde være saa forfængelige kun at tale om sig selv, kun at tænke paa sig selv og slet ikke at have Tanke for den, der dog stod saa beskeden i Krogen og lod sig spytte paa.

Der hang over Kommoden et stort Maleri i en forgyldt Ramme; det var et Landskab, man saa høje, gamle Træer, Blomster i Græsset og et stort Vand med en Flod, der løb om bag Skoven, forbi mange Slotte, langt ud i det vilde Hav.

Ole Lukøje rørte med sin Troldsprøjte ved Maleriet, og saa begyndte Fuglene derinde at synge, Træernes Grene bevægede sig, og Skyerne tog ordentlig Flugt, man kunde se deres Skygge hen over Landskabet.

Nu løftede Ole Lukøje den lille Hjalmar op mod Rammen, og Hjalmar stak Benene ind i Maleriet, lige ind i det høje Græs, og der stod han; Solen skinnede mellem Træernes Grene ned paa ham. Han løb hen til Vandet, satte sig i en lille Baad, der laa; den var malet rød og hvid, Sejlene skinnede som Sølv, og seks Svaner, alle med Guldkroner nede om Halsen og en straalende blaa Stjerne paa Hovedet, trak Baaden forbi de grønne Skove, hvor Træerne

fortalte om Røvere og Hekse, og Blomsterne om de nydelige smaa Alfer, og hvad Sommerfuglene havde fortalt dem.

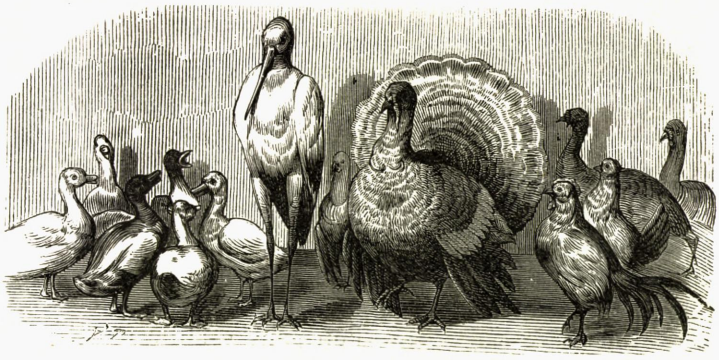
De dejligste Fisk, med Skæl som Sølv og Guld, svømmede efter Baaden; imellem gjorde de et Spring, saa det sagde Plask igen i Vandet, og Fuglene, røde og blaa, smaa og store, fløj i to lange Rækker bag efter, Myggene dansede, og Oldenborren sagde bum, bum; de vilde alle sammen følge Hjalmar, og hver havde de en Historie at fortælle.

Det var rigtignok en Sejltur! snart vare Skovene saa tætte og saa mørke, snart vare de som den dejligste Have med Solskin og Blomster, og der laa store Slotte af Glas og af Marmor; paa Altanerne stod Prinsesser, og alle vare de smaa Piger, som Hjalmar godt kendte, han havde leget med dem før. De rakte Haanden ud, og hver holdt den yndigste Sukkergris, som nogen Kagekone kunde sælge, og Hjalmar tog i den ene Ende af Sukkergrisen, idet han sejlede forbi, og Prinsessen holdt godt fast, og saa fik hver sit Stykke, hun det mindste, Hjalmar det allerstørste! Ved hvert Slot stod smaa Prinser Skildvagt, de skuldrede med Guldsabel og lod det regne med Rosiner og Tinsoldater; det var rigtige Prinser.

Snart sejlede Hjalmar igennem Skove, snart ligesom igennem store Sale eller midt igennem en By; han kom ogsaa igennem den, hvor hans Barnepige boede, hun, der havde baaret ham, da han var en ganske lille Dreng, og havde holdt saa meget af ham, og hun nikkede og vinkede og sang det nydelige Vers, hun selv havde digtet og sendt Hjalmar:

Jeg tænker paa dig saa mangen Stund,
min egen Hjalmar, du søde!
Jeg har jo kysset din lille Mund,
din Pande, de Kinder røde.
Jeg hørte dig sige de første Ord,
jeg maatte dig Afsked sige.
Vor Herre velsigne dig her paa Jord,
en Engel du er fra hans Rige!

Og alle Fuglene sang med, Blomsterne dansede paa Stilken, og de gamle Træer nikkede, ligesom om Ole Lukøje ogsaa fortalte dem Historier.

Onsdag.

NEJ, hvor Regnen skyllede ned udenfor! Hjalmar kunde høre det i Søvne, og da Ole Lukøje lukkede et Vindue op, stod Vandet lige op til Vindueskarmen; der var en hel Sø derude, men det prægtigste Skib laa op til Huset.

»Vil du sejle med? lille Hjalmar!« sagde Ole Lukøje, »saa kan du i Nat komme til de fremmede Lande og være her i Morgen igen!«

Og saa stod med eet Hjalmar i sine Søndagsklæder midt paa det prægtige Skib, og straks blev Vejret velsignet, og de sejlede gennem Gaderne, krydsede om Kirken, og nu var alt en stor, vild Sø. De sejlede saa længe, at der intet Land var at øjne mere, og de saa en Flok Storke, de kom ogsaa hjemme fra og vilde til de varme Lande; den ene Stork fløj bag ved den anden, og de havde allerede fløjet saa langt, saa langt; een af dem var saa træt, at hans Vinger næsten ikke kunde bære ham længer, han var den allersidste i Rækken, og snart kom han et stort Stykke bag efter, til sidst sank han med udbredte Vinger lavere og lavere, han gjorde endnu et Par Slag med Vingerne, men det hjalp ikke; nu berørte han med sine Fødder Tovværket paa Skibet, nu gled han ned ad Sejlet og bums! der stod han paa Dækket.

Saa tog Matrosdrengen ham og satte ham ind i Hønsehuset til Høns, Ænder og Kalkuner; den stakkels Stork stod ganske forknyt midt imellem dem.

»S'ikken en!« sagde alle Hønsene.

Og den kalkunske Hane pustede sig op, saa tyk den kunde, og spurgte, hvem han var; og Ænderne gik baglængs og puffede til hverandre: »Rap dig! rap dig!«

Og Storken fortalte om det varme Afrika, om Pyramiderne og om Strudsen, der løb som en vild Hest hen over Ørkenen, men Ænderne forstod ikke, hvad han sagde, og saa puffede de til hverandre: »Skulle vi være enige om, at han er dum?«

»Ja vist er han dum!« sagde den kalkunske Hane, og saa pludrede den op. Da tav Storken ganske stille og tænkte paa sit Afrika.

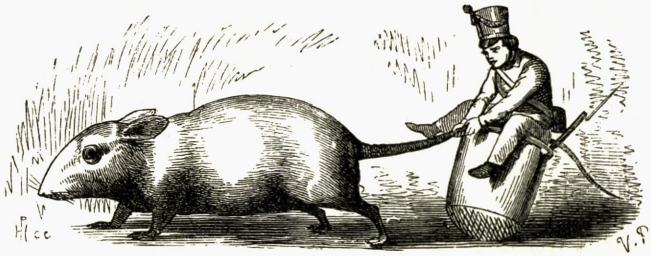
»Det er nogle dejlige tynde Ben, I har!« sagde Kalkunen. »Hvad koster Alen?«

»Skrat, skrat, skrat!« grinte alle Ænderne, men Storken lod, som om han slet ikke hørte det.

»I kan gerne le med!« sagde Kalkunen til ham, »for det var meget vittigt sagt! eller var det maaske for lavt for ham, ak, ak! han er ikke flersidig! lad os blive ved at være interessante for os selv!« og saa klukkede Hønsene, og Ænderne snadrede: »Gik, gak! gik, gak!« det var skrækkeligt, hvor morsomt de selv fandt det.

Men Hjalmar gik hen til Hønsehuset, aabnede Døren, kaldte paa Storken, og den hoppede ud paa Dækket til ham; nu havde den hvilet sig, og det var, ligesom om den nikkede til Hjalmar for at takke ham; derpaa bredte den sine Vinger ud og fløj til de varme Lande, men Hønsene klukkede, Ænderne snadrede, og den kalkunske Hane blev ganske ildrød i Hovedet.

»I Morgen skulle vi koge Suppe paa jer!« sagde Hjalmar, og saa vaagnede han og laa i sin lille Seng. Det var dog en forunderlig Rejse, Ole Lukøje havde ladet ham gøre den Nat.

Torsdag.

»Veed du hvad!« sagde Olè Lukøje, »bliv nu ikke bange! her skal du se en lille Mus!« og saa holdt han sin Haand, med det lette, nydelige Dyr, hen imod ham. »Den er kommen for at invitere dig til Bryllup. Her er to smaa Mus, som i Nat ville træde ind i Ægtestanden. De bo nede under din Moders Spisekammergulv, det skal være saadan en dejlig Lejlighed!«

»Men hvor kan jeg komme gennem det lille Musehul i Gulvet?« spurgte Hjalmar.

»Lad mig om det!« sagde Ole Lukøje, »jeg skal nok faa dig lille!« og saa rørte han med sin Troldsprøjte ved Hjalmar, der straks blev mindre og mindre, til sidst var han ikke saa stor som en Finger. »Nu kan du laane Tinsoldatens Klæder, jeg tænker, de kunne passe, og det ser saa rask ud at have Uniform paa, naar man er i Selskab!«

»Ja nok!« sagde Hjalmar, og saa var han i Øjeblikket klædt paa som den nysseligste Tinsoldat.

»Vil De ikke være saa god at sætte Dem i Deres Moders Fingerbøl,« sagde den lille Mus, »saa skal jeg have den Ære at trække Dem!«

»Gud, skal Frøkenen selv have Ulejlighed!« sagde Hjalmar, og saa kørte de til Musebryllup.

Først kom de ind under Gulvet i en lang Gang, der slet ikke var højere, end at de netop kunde køre der med et Fingerbøl, og hele Gangen var illumineret med Trøske.

»Lugter her ikke dejligt?« sagde Musen, som trak ham, »den hele Gang er bleven smurt med Flæskesvær! det kan ikke være dejligere!«

Nu kom de ind i Brudesalen; her stod til højre alle de smaa Hunmus, og de hviskede og tiskede, ligesom om de gjorde Nar af hinanden; til venstre stod alle Hanmusene og strøg sig med Poten om Mundskægget, men midt paa Gulvet saa man Brudeparret; de stod i en udhulet Osteskorpe og kyssedes saa skrækkeligt meget for alles Øjne, thi de vare jo forlovede, og nu skulde de straks have Bryllup.

Der kom altid flere og flere fremmede; den ene Mus var færdig at træde den anden ihjel, og Brudeparret havde stillet sig midt i Døren, saa man hverken kunde komme ud eller ind. Hele Stuen var ligesom Gangen smurt med Flæskesvær, det var hele Beværtningen, men til Dessert blev der fremvist en Ært, som en lille Mus af Familien havde bidt Brudeparrets Navn ind i, det vil sige det første Bogstav; men det var noget ganske overordentligt.

Alle Musene sagde, at det var et dejligt Bryllup, og at Konversationen havde været saa god.

Og saa kørte Hjalmar igen hjem; han havde rigtignok været i fornemt Selskab, men han maatte ogsaa krybe ordentlig sammen, gøre sig lille og komme i Tinsoldatuniform.

Fredag.

»Det er utroligt, hvor mange der er af ældre Folk, som gerne ville have fat paa mig!« sagde Ole Lukøje, »det er især dem, som have gjort noget ondt. »»Gode, lille Ole,«« sige de til mig, »»vi kunne ikke faa Øjnene i, og saa ligge vi hele Natten og se alle vore onde Gerninger, der, som fæle smaa Trolde, sidde paa Sengekanten og sprøjte os over med hedt Vand; vilde du dog komme og jage dem bort, at vi kunne faa en god Søvn,«« og saa sukke de saa dybt: »»Vi ville saamænd gerne betale; god Nat, Ole! Pengene ligge i Vinduet!«« men jeg gør det ikke for Penge,« sagde Ole Lukøje.

»Hvad skulle vi nu have for i Nat?« spurgte Hjalmar.

»Ja, jeg veed ikke, om du har Lyst igen i Nat at komme til Bryllup, det er et andet Slags end det i Gaar. Din Søsters store Dukke, den, der ser ud som et Mandfolk og kaldes Herman, skal giftes med Dukken Bertha, det er desuden Dukkens Fødselsdag, og derfor skal der komme saa mange Foræringer.«

»Ja, det kender jeg nok!« sagde Hjalmar, »altid naar Dukkerne trænge til ny Klæder, saa lader min Søster dem

have Fødselsdag eller holde Bryllup! det er vist sket hundrede Gange!«

»Ja, men i Nat er Brylluppet hundrede og eet, og naar hundrede og eet er ude, saa er alt forbi! derfor bliver ogsaa dette saa mageløst. Se engang!«

Og Hjalmar saa hen paa Bordet; der stod det lille Paphus med Lys i Vinduerne, og alle Tinsoldaterne præsenterede Gevær udenfor. Brudeparret sad paa Gulvet og lænede sig op til Bordbenet, ganske tankefuldt, og det kunde det jo have Grund til. Men Ole Lukøje, iført Bedstemoders sorte Skørt, viede dem; da Vielsen var forbi, istemte alle Møblerne i Stuen følgende skønne Sang, der var skrevet af Blyanten; den gik paa Melodi som Tappenstregen:

Vor Sang skal komme som en Vind
til Brudeparret i Stuen ind;
de knejse begge som en Pind,
de ere gjort' af Handskeskind!
:;: Hurra, Hurra! for Pind og Skind!
Det synge vi højt i Vejr og Vind! :;:

Og nu fik de Foræringer, men de havde frabedet sig alle spiselige Ting, for de havde nok af deres Kærlighed.

»Skulle vi nu ligge paa Landet eller rejse udenlands?« spurgte Brudgommen, og saa blev Svalen, som havde rejst meget, og den gamle Gaardhøne, der fem Gange havde ruget Kyllinger ud, taget paa Raad; og Svalen fortalte om de dejlige varme Lande, hvor Vindruerne hang saa store og tunge, hvor Luften var saa mild, og Bjergene havde Farver, som man her slet ikke kender dem.

»De har dog ikke vor Grønkaal!« sagde Hønen. »Jeg laa en Sommer med alle mine Kyllinger paa Landet; der var en Grusgrav, som vi kunde gaa og skrabe i, og saa havde vi Adgang til en Have med Grønkaal! Oh, hvor den var grøn! jeg kan ikke tænke mig noget kønnere.«

»Men den ene Kaalstok ser ud ligesom den anden,« sagde Svalen, »og saa er her tit saa daarligt Vejr!«

»Ja, det er man vant til!« sagde Hønen.

»Men her er koldt, det fryser!«

»Det har Kaalen godt af!« sagde Hønen. »Desuden kunne vi ogsaa have det varmt! havde vi ikke for fire Aar siden en Sommer, der varede i fem Uger, her var saa hedt, man kunde ikke trække Vejret! og saa have vi ikke alle de giftige Dyr, de have ude! og vi ere fri for Røvere! Det er et Skarn, som ikke finder, at vort Land er det kønneste! han fortjente rigtig ikke at være her!« og saa græd Hønen. »Jeg har ogsaa rejst! jeg har kørt i en Bøtte over tolv Mil! der er slet ingen Fornøjelse ved at rejse!«

»Ja, Hønen er en fornuftig Kone!« sagde Dukken Bertha, »jeg holder heller ikke af at rejse paa Bjerge, for det er kun op, og saa er det ned! nej, vi ville flytte ud ved Grusgraven og spadsere i Kaalhaven.«

Og derved blev det.

Lørdag.

»Faar jeg nu Historier?« sagde den lille Hjalmar, saa snart Ole Lukøje havde faaet ham i Seng.

»I Aften har vi ikke Tid til det,« sagde Ole og spændte sin smukkeste Paraply over ham. »Se nu paa disse Kinesere!« og hele Paraplyen saa ud som en stor kinesisk Skaal med blaa Træer og spidse Broer med smaa Kinesere paa, der stod og nikkede med Hovedet. »Vi skulle have hele Verden pudset kønt op til i Morgen,« sagde Ole, »det er jo da en hellig Dag, det er Søndag. Jeg skal hen i Kirketaarnet for at se, om de smaa Kirkenisser polere Klokkerne, at de kunne lyde smukt; jeg skal ud paa Marken og se, om Vindene blæse Støvet af Græs og Blade, og hvad der er det største Arbejde, jeg skal have alle Stjernerne ned for at polere dem; jeg tager dem i mit Forklæde, men først maa hver nummereres, og Hullerne, hvor de sidde deroppe, maa nummereres, at de kunne komme paa deres rette Pladser igen, ellers vilde de ikke sidde fast, og vi faa for mange Stjerneskud, idet den ene dratter efter den anden!«

»Hør, veed De hvad, Hr. Lukøje!« sagde et gammelt Portræt, der hang paa Væggen, hvor Hjalmar sov, »jeg er Hjalmars Oldefader; De skal have Tak, fordi De fortæller Drengen Historier, men De maa ikke forvilde hans Begreber.

Stjernerne kunne ikke tages ned og poleres! Stjernerne ere Kloder ligesom vor Jord, og det er just det gode ved dem!«

»Tak skal du have, du gamle Oldefader!« sagde Ole Lukøje, »Tak skal du have! Du er jo Hovedet for Familien, du er »Olde«-Hovedet! men jeg er ældre end du! jeg er en gammel Hedning; Romerne og Grækerne kalde mig Drømmeguden! jeg er kommen i de fornemste Huse og kommer der endnu! jeg forstaar at omgaas baade med smaa og store! Nu kan du fortælle!« — og saa gik Ole Lukøje og tog Paraplyen med.

»Nu tør man nok ikke mere sige sin Mening!« sagde det gamle Portræt.

Og saa vaagnede Hjalmar.

Søndag.

»God Aften!« sagde Ole Lukøje, og Hjalmar nikkede, men sprang saa hen og vendte Oldefaderens Portræt om mod Væggen, at det ikke skulde snakke med ligesom i Gaar.

»Nu skal du fortælle mig Historier; om »de fem grønne Ærter, der boede i een Ærtebælg«, og om »Haneben, der gjorde Kur til Høneben«, og om »Stoppenaalen, der var saa fin paa det, at hun bildte sig ind, hun var en Synaal«!«

»Man kan ogsaa faa for meget af det gode!« sagde Ole Lukøje; »jeg vil helst vise dig noget, veed du nok! jeg vil vise dig min Broder, han hedder ogsaa Ole Lukøje, men han kommer aldrig til nogen mer end een Gang, og naar han kommer, tager han dem med paa sin Hest og fortæller dem Historier! han kan kun to; een, der er saa mageløs dejlig, at ingen i Verden kan tænke sig den, og een, der er saa fæl og gruelig — ja, det er ikke til at beskrive!« og saa løftede Ole Lukøje den lille Hjalmar op i Vinduet og sagde: »Der skal du se min Broder, den anden Ole Lukøje! de kalde ham ogsaa Døden; ser du, han ser slet ikke slem ud, som i Billedbøgerne, hvor han er Ben og Knogler! nej, det er Sølvbroderi, han har paa Kjolen: det

er den dejligste Husaruniform! en Kappe af sort Fløjl flyver bag ud over Hesten! se, hvor han rider i Galop.«

Og Hjalmar saa, hvorledes den Ole Lukøje red af Sted og tog baade unge og gamle Folk op paa Hesten; nogle satte han for paa, og andre satte han bag paa, men altid spurgte han først: »Hvorledes staar det med Karakterbogen?« — »Godt!« sagde de alle sammen; »ja, lad mig selv se!« sagde han, og saa maatte de vise ham Bogen, og alle de, som havde »Meget godt« og »Udmærket godt«, kom for paa Hesten og fik den dejlige Historie at høre, men de, som havde »Temmelig godt« og »Maadeligt«, de maatte bag paa og fik den fæle Historie; de rystede og græd, de vilde springe af Hesten, men de kunde det slet ikke, thi de vare lige straks voksede fast til den.

»Men Døden er jo den dejligste Ole Lukøje!« sagde Hjalmar, »ham er jeg ikke bange for!«

»Det skal du heller ikke være!« sagde Ole Lukøje, »se bare til, at du har en god Karakterbog!«

»Ja, det er lærerigt!« mumlede Oldefaderens Portræt, »det hjælper dog, man siger sin Mening!« og saa var han fornøjet.

Se, det er Historien om Ole Lukøje! nu kan han selv i Aften fortælle dig noget mere.

